

Шандор Вікентій Іванович – громадсько-політичний діяч Закарпаття. Народився в с.Баранинці поблизу Ужгорода в селянській сім'ї. Після закінчення початкової і горожанської шкіл, навчався в Ужгородській торговельній академії (1923-1927). Згодом працював у Підкарпатському банку в Ужгороді (1927-1928), відбував військову службу в чехословацькій армії (1928-1931), вчився на юридичному факультеті Карлового університету в Празі (1930-1935). Доктор права (1939). У 1935-1945, з п'ятимісячною перервою у 1938-1939 працював у Земському банку в Братиславі. В період існування Карпатської України А.Волошин довірив В.Ш. очолювати дипломатичне представництво автономної держави в Празі (1938-1939). Був членом Державної Господарської Ради, яка діяла при Президії уряду ЧСР в Празі (з 23 грудня 1938). Вніс значний вклад у встановлення торговельних відносин Карпатської України з Німеччиною, Угорщиною, Румунією. Проживаючи в Празі, велику роботу виконував в «Чесько-українському товаристві» (січень 1939) та в чеськомовному тижневику «Карпато-Українська свобода». Після окупації Закарпаття Угорщиною В.Ш. брав активну участь в «Допомоговому комітеті біженців з Карпатської України». Після Другої світової війни студював економічні науки в Німеччині (1945-1947), а в 1948 емігрував до США. Тут вивчав політологію в Колумбійському університеті (1953-1954). У США проводив надзвичайно активну громадську і політичну роботу. Був секретарем Пан-Американської Конфедерації (1948-1961), членом публікаційно-інформаційної комісії Українського Конгресового Комітету Америки (1948-1960), працював у Департаменті фінансів (1959-1977), доцентом Українського Технічного Інституту в Нью-Йорку (1953-1957), у секретаріаті ООН з питань слов'янських країн, був заступником голови уряду в екзилі. Крім того був ініціатором створення земляцького товариства Карпатського Союзу в Нью-Йорку (1949), очолював Допомоговий фонд Карпатського Союзу, член-кореспондент Наукового Товариства ім. Т.Шевченка в США. В.Ш. – автор численних праць з історії та культури Закарпаття: «Карпатська Україна між двома світовими війнами» (1979), «Історія Закарпаття. Історично-правовий нарис. ІХ ст. – 1920» (1992), «Спомини. – Т.І. Карпатська Україна. 1938-1939» (1996), «Спомини. – Т.2. Карпатська Україна. 1939-1945» (2000) та ін. За великий вклад у розвиток історичної і юридичної наук та у справу здобуття Україною незалежності Вчена Рада Ужгородського національного університету присвоїла В.Ш. високе звання Почесного доктора (1999).

Література: Науковий Збірник Товариства «Просвіта» в Ужгороді. – Річник II-III (XVI-XVII). На пошану д-ра Вікентія Шандора. – Ужгород: Просвіта, 1999; Федака П. Невтомний плугатар (До 90-річчя від дня народження Вікентія Шандора) // Календар «Просвіти» на 1997 рік. – Ужгород, 1997. – С.161-162; Вегеш М.М., Горват Л.В. Карпатська Україна 1938-1939 років в портретах. – Ужгород, 2000. – С.46-53. **М.М.Вегеш**